

**MINISTERSTWO
RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób
Niepełnosprawnych

BON-IX.056.1.2022.AK

Warszawa, dnia 16 maja 2022 r.

Dyrektor Krajowy
Fundacja L'ARCHE

Dotyczy: Petycja Fundacji L'Arche w sprawie ochrony dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną przed nadużyciami i wykorzystywaniem.

Szanowna Pani Dyrektor,

w odpowiedzi na Państwa petycję z dnia 9 lutego 2022 r., w sprawie ochrony dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną przed nadużyciami i wykorzystywaniem, przekazaną do Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej dnia 16 lutego br. zgodnie z właściwością przez Ministerstwo Sprawiedliwości, Biuro Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych uprzejmie przekazuje poniższe informacje.

Przede wszystkim dziękujemy za Państwa zaangażowanie oraz wieloletnią działalność na rzecz osób z niepełnosprawnością intelektualną. Informujemy również, że Biuro Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych ma na uwadze poruszoną w Państwa petycji potrzebę zapewnienia rozwiązań prawnych, mających na celu ochronę osób z niepełnosprawnością, które będą mogły być wprowadzone do systemu wsparcia osób z niepełnosprawnościami.

Informuję, że od 1 października 2020 r., w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, realizowany jest projekt pt. „Aktywni niepełnosprawni – narzędzia wsparcia samodzielności osób niepełnosprawnych”. Projekt realizowany jest przez Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej w partnerstwie z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób

Niepełnosprawnych, Polskim Stowarzyszeniem na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną oraz Fundacją im. Królowej Polski św. Jadwigi.

Celem projektu jest przygotowanie kompleksowej propozycji wdrożenia do systemu prawnego modyfikacji i nowych instrumentów w zakresie rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych zapewniających możliwie samodzielne funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w społeczeństwie, w tym podniesienie jakości i efektywności działań realizowanych przez warsztaty terapii zajęciowej oraz wypracowanie, przetestowanie, wdrożenie i upowszechnienie standardu usług asystenckich świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych.

W zadaniu pierwszym projektu przeprowadzona została diagnoza obecnego stanu rozwiązań w obszarze włączenia społecznego osób niepełnosprawnych w Polsce, w tym w zakresie asystencji osobistej.

Na podstawie ww. diagnozy, w ramach zadania drugiego, wypracowany został m.in. standard usług asystenckich świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych. Standard zakłada m.in., że przed rozpoczęciem pracy asystent musi przedstawić aktualne zaświadczenie o niekaralności (wyciąg z Krajowego Rejestru Karnego), z którego wynika, że nie był osobą karaną za przestępstwa umyślne przeciwko życiu lub zdrowiu, rodzinie i opiece, czci i nietykalności cielesnej, wolności seksualnej lub obyczajności oraz przeciwko mieniu. Kandydat na asystenta nie może również figurować w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym (RSPTS). W przypadku usług asystenckich na rzecz dzieci i młodzieży ustawowy obowiązek sprawdzenia, czy dane zatrudnianej osoby są zamieszczone w RSPTS, będzie spoczywał na pracodawcy asystenta osobistego. Możliwość taką powinny mieć również użytkownicy asystencji osobistej samodzielnie zatrudniający kandydatów na asystentów osobistych osób z niepełnosprawnością¹.

Wypracowane instrumenty, w tym standard usług asystenckich świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych, zostały poddane konsultacjom środowiskowym, a także przedstawiono je do zaopiniowania Krajowej Radzie Konsultacyjnej do Spraw Osób

¹ S. Besowski, J. Cwojdzńska, Ł. Orylski, M. Słakowska, A. Zawisny, *Standard usługi asystencja osobista osoby z niepełnosprawnością*. Wersja uzupełniona po konsultacjach środowiskowych realizowanych w okresie lipiec-grudzień 2021, Warszawa, styczeń 2022, s. 36. Opracowanie dostępne jest m.in. na stronie Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych, w zakładce „Projekty PO WER” → „Projekt „Aktywni niepełnosprawni – narzędzia wsparcia samodzielności osób niepełnosprawnych””.

Niepełnosprawnych. Obecnie trwa realizacja zadania trzeciego – pilotaż zmodyfikowanych i nowych instrumentów, którego celem jest ocena zasadności wdrożenia instrumentów i wypracowanie ich optymalnego kształtu. Zadanie jest realizowane w okresie od 1 lutego 2022 r. do 31 stycznia 2023 r.

W ramach zadania czwartego planuje się, w oparciu o wyniki pilotażu, modyfikację pierwotnych propozycji w zakresie zmiany funkcjonujących rozwiązań i nowych instrumentów. Wypracowane zmiany zostaną poddane ponownym konsultacjom środowiskowym. Po zakończeniu etapu konsultacji wypracowany zostanie ostateczny kształt projektów rozwiązań prawnych, które będą mogły być wprowadzone do systemu wsparcia osób niepełnosprawnych w obszarze rehabilitacji społecznej wraz z harmonogramem ich wdrożenia. Projekt zakończy się w grudniu 2023 r.

Informacje o projekcie, w tym w zakresie standardu usług asystenckich świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych, dostępne są na stronie:

<http://www.niepelnosprawni.gov.pl/a,1116,projekt-aktywni-niepelnosprawni-narzedzia-wsparcia-samodzielnosci-osob-niepelnosprawnych>, a także <http://wlaczeniespoleczne.pl/>.

Informuję również, że w ramach programów resortowych Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, realizowanych ze środków Funduszu Solidarnościowego wprowadzono zapisy mające na celu na celu ochronę osób z niepełnosprawnościami.

Podjmując decyzję o zatrudnieniu danego asystenta lub opiekuna osoby z niepełnosprawnością realizator programów: „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2022, „Asystent osobisty osoba z niepełnosprawnościami – edycja 2022, „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2022 oraz „Opieka wytchnieniowa dla członków rodzin lub opiekunów osób z niepełnosprawnościami” – edycja 2022, kieruje się dobrem ich uczestników i tym samym zapewnia odpowiedni poziom świadczonej usługi oraz dba o przestrzeganie praw osób z niepełnosprawnościami.

Ponadto zgodnie z zapisami Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2022 oraz Programu „Asystent osobisty osoba z niepełnosprawnościami – edycja 2022, w przypadku gdy usługi asystencji osobistej są świadczone na rzecz dzieci niepełnosprawnych do 16. roku życia z orzeczeniem, wymagane jest także zaświadczenie o niekaralności, pisemna informacja o niefigurowaniu w Rejestrze Sprawców Przestępstw

na Tle Seksualnym oraz pisemna akceptacja osoby asystenta ze strony rodzica lub opiekuna prawnego dziecka z niepełnosprawnością.

W celu otrzymania dodatkowych informacji prosimy o kontakt z Sekretariatem Biura Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych, pod nr tel. 538 117 590. Możliwe jest również zadanie pytań w odpowiedzi na niniejsze pismo.

Z wyrazami szacunku

Agnieszka Ginel

Dyrektor

Biura Pełnomocnika Rządu do
Spraw Osób Niepełnosprawnych
/-podpisano elektronicznie-/